

symposium

bodem breed

Circulair terreinbeheer voor een beter klimaat

Shakti Lieten

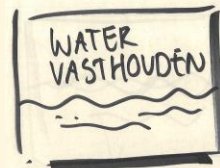
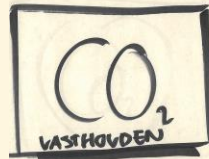

JAM VISUEELDENKEN

VITALE
BODEM:

JAM VISUEELDENKEN

URGENTIE:

Ga naar **www.menti.com** en gebruik de code
2649 3273

[Mentimeter](#)

Circulair terreinbeheer voor een beter klimaat

- Shakti Lieten (Circulair Terreinbeheer)
- Ruud van Uffelen (provincie Gelderland)
- Joyce Zuijdam & Simone Houtman (RWS)
- Corinne Koot (Witteveen+Bos) & Arjan Koomen (Wageningen UR)

Ruud van Uffelen

Zie pdf:
Sessie 3.2 LIFE CO2SAND

Joyce Zuijdam

Zie pdf:
Systeemdynamisch model

Corinne Koot
&
Arjan Koomen

ER IS KENNIS
NODIG

JAM VISUEELDENKEN

Project toepassing klei op zand

- Uitgevoerd door Wageningen Environmental Research en Witteveen+Bos
- Focus op: welke kennis is nodig voor opschaling?
- Door: interviews, literatuur-en bureaustudie, expertmeeting/risico-sessie

Voorlopige resultaten

- Op basis van interviews en eerste analyse
- 5 thema's die in beeld komen :
 - Kennis: weten we voldoende?
 - Milieuhygiënische kwaliteit
 - Lokaal vs. hoogwaardig hergebruik
 - Vraag en aanbod
 - Financiering en marktwerking

Kennis: weten we voldoende?

- Vooralsnog alleen pilotonderzoek, kleinschalig
 - Wat zijn werkelijk aangetoonde effecten?
 - Invloed op gewasopbrengst?
 - Invloed op vochtvasthoudend vermogen?
 - (Langdurige) invloed op bodemstructuur, bodemleven, bodemchemie?
 - Hoeveel klei is nodig, hoe dikke laag, hoe opgebracht, etc.
- > Er zijn aanwijzingen op basis van monitoring die duiden op landbouwkundige voordelen: wat is er nog meer nodig?

Kennis: weten we voldoende?

Stelling:

Alle seinen staan op groen
voor grootschalige toepassing
van klei op zand

[Mentimeter](#)

Menti.com code **2649 3273**

Milieuhygienische kwaliteit

- Wbb en Bbk > hoe omgaan met licht verontreinigde klei?
- Artikel 1 Wbb:

Belang van de bescherming van de bodem: het belang van het voorkomen, beperken of ongedaan maken van veranderingen van hoedanigheden van de bodem, die een vermindering of bedreiging betekenen van de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft
- Benutten we de ruimte in de wet wel voldoende (en zo nee, hoe dan wel?)?
- Praktijk: afnemer agrarische producten eist schone grond

Milieuhygienische kwaliteit

Stelling:

We moeten in beoordeling ook andere bodemkwaliteiten meewegen
> dit kan betekenen dat milieuhygienische kwaliteit niet altijd
doorslaggevend is

[Mentimeter](#)

Menti.com code 2649 3273

Lokaal vs. hoogwaardig hergebruik

- Lokaal: focus op circulariteit/hergebruik binnen project
- Hoogwaardig: focus op functie
- Praktijk: lokaal hergebruik wordt gestimuleerd in projecten, hoogwaardig gebruik niet
- Praktijk: Milieu-eisen zijn soms belemmerend voor hergebruik

Lokaal vs. hoogwaardig hergebruik

Stelling:

Hoogwaardig hergebruik verdient de voorkeur boven lokaal hergebruik

[Mentimeter](#)

Menti.com code **2649 3273**

Vraag en aanbod

- Goede klei wordt schaars (concurrentie met bv. dakpannen en dijkenklei)
- Inzicht in vraag en aanbod (op landelijke schaal) ontbreekt
 - Transportafstand
 - Beschikbaarheid
 - Brede benadering kwaliteit
- Dit is nodig voor goede afweging haalbaarheid gewenste toepassing

Vraag en aanbod

Stelling:

Er moet een systeem ontwikkeld worden voor inzicht in vraag en aanbod

[Mentimeter](#)

Menti.com code **2649 3273**

Financiering en marktwerking

- Goede klei is best waardevol (want: schaars)
- In pilots: deel van de kosten vergoed
- Investering op korte termijn vs. effect lange termijn
- Nieuw verdienmodel nodig?

Financiering en marktwerking

Stelling:

Toepassing klei op zand is alleen haalbaar met subsidie

Mentimeter

Menti.com code **2649 3273**

Afsluiting

Ga naar www.menti.com en gebruik de code

2649 3273

[Mentimeter](#)